Citace záznamu

Eva Kalandříková, Radnice - Vyškov, Horní síň, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), https://stuky.upce.cz/node/660, vyhledáno 29. 3. 2024.

Vyškov, radnice, klenba horní síně (Lucia Krajčírová, 2019)

Radnice - Vyškov, Horní síň

Číslo záznamu: 660

Bližší určení díla: štuková žebra s motivem srdcí

Památkově chráněno, č. úskp: 46822/7-3910

Umístění: klenba horní síně (horního mázhauzu)

Datace: kolem roku 1610 (?)

Anotace

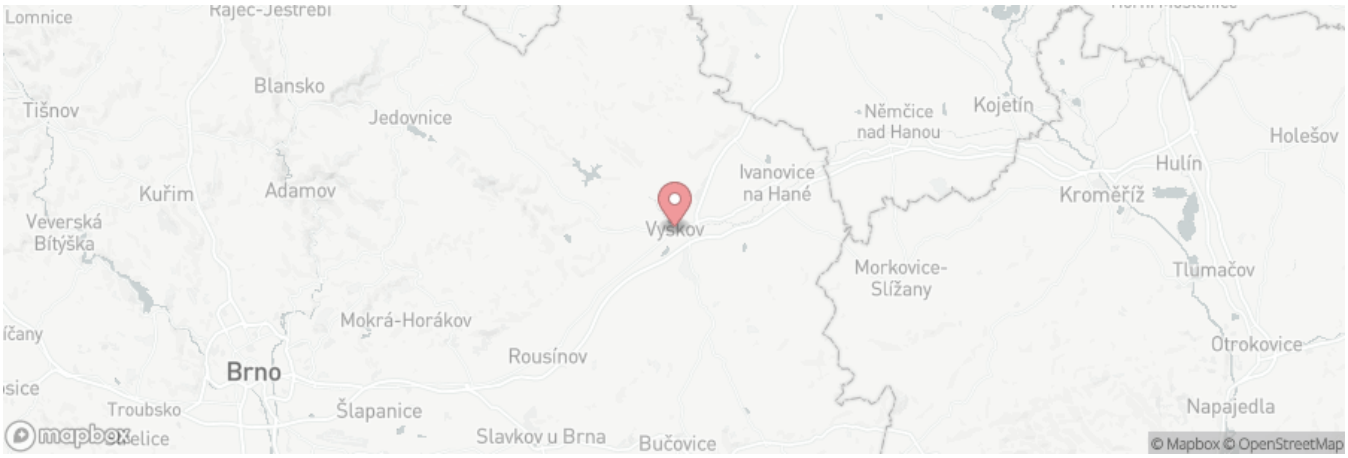
Stavba vyškovské radnice je doložena mezi lety 1568 a 1569; hned na počátku 17. století (r. 1609) byla poničena, obnova byla dokončena roku 1613. Klenbu horní síně zdobí jednoduchý geometrický motiv s lístky ve tvaru srdcí, místa styku valené klenby s výsečemi jsou vytažena do hřebínků.

Abstract

The town hall in Vyškov is documented to have been built between 1568 and 1569. It was damaged in 1609; the renovation was finished in 1613. The vault of the upper room is decorated simply: a geometric motif with leaves shaped as hearts; the places where the barrel vault and lunettes intersect were extended to ridges.

Kraj	**Okres**	**Obec**	**Katastr**
Jihomoravský kraj	Vyškov (okres)	Vyškov	Vyškov

Ulice, čp. / č. o.	**GPS**
Masarykovo nám. 108/1	49.277504582151, 16.998772697657

Technika štuku	**Materiálová skladba**	**Povrchové úpravy**	**Původnost**
hřebínková klenba, komunikující rámy		monochromie	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

K výstavbě vyškovské radnice došlo na konci 60. let 16. století, kdy původní středověká budova naproti přes náměstí nejspíš přestala dostačovat z kapacitních důvodů; patrně šlo o přestavbu gotického objektu (viz Eliáš 2000, s. 41-54; Vrtílková 2014, s. 41). Pravděpodobný rok počátku stavby, 1568, dokládá dopis olomouckého biskupa Viléma Prusinovského z Víckova abatyši starobrněnského kláštera s žádostí o povolení lámat pro tento účel kámen v lomu u Hlubočan (viz např. Kupka – Zemanová 1971, s. 19; známo je údajně rovněž biskupovo pochvalné vyjádření na adresu dokončeného díla – Mikulka 2009, s. 13). Pravý z trojice znaků nad vstupem do budovy, s předstupující věží, ten městský, pak nese letopočet 1569. Roku 1609 byla radnice poškozena výbuchem střelného prachu uloženého ve sklepení, opravena měla být v roce 1613 (viz pamětní deska) – z této doby by tedy mohla pocházet štukatura na klenbě horní síně – horního mázhauzu přístupného přímým schodištěm z přízemí, o níž autor stavebně-historického průzkumu náměstí (Eliáš 2003, s. 301) soudí, že byla vytvořena „*v pozdější fázi renesance*“ než samotná raně renesanční valená klenba s výsečemi, zvýrazněnými hřebínky. Ústřední motiv je jednoduchý: z protáhlého šestiúhelníku a na něj navazujícího medailonu ve tvaru čtyřlístku vyrůstají do tří stran lístky ve tvaru srdce (medailon s „useknutou“ stopkou jako by naznačoval pokračování motivu v prostoru za přepážkou). Síň je osvětlena ze sousední místnosti s osmidílnou křížovou hřebínkovou klenbou.

Historické zásahy / opravy

V polovině 18. století radnice dvakrát za sebou vyhořela. Opravy budovy proběhly v letech 1819, 1884 a po roce 1945 (kdy také došlo k návratu od pruské helmy k renesanční podobě vrcholu věže).

Literatura

Zdeněk Fišera, *Encyklopedie městských věží v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2006.
Zdeněk Fišera – Karel Kibic, *Historické radnice Čech, Moravy a Slezska* (2 sv.), Praha 2009 a 2010.
Karel Kibic, *Historické radnice*, Praha 1988.
Vladimír Kotulán, *Vyškovská zastavení*, Vyškov 2003.
Jan Kupka – Renata Zemanová-Petrů, Vyškovská radnice, *Zprávy Muzea Vyškovska*, únor 1971, č. 85, s. 19–30.
Radek Mikulka, *Vyškov*, Litomyšl 2009.
Hana Vrtílková, *Gotická a renesanční architektura města Vyškova* (bakalářská diplomová práce), Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2014.

Prameny

Jan O. Eliáš, *Radnice. Podrobný povrchový stavebně historický průzkum*, 2000, Archiv map a plánů, NPÚ ÚOP v Brně.
Jan O. Eliáš, *Masarykovo náměstí. Stavebně historický průzkum sídelního útvaru 1/2*, 2003, Archiv map a plánů, NPÚ ÚOP v Brně.

Autoři záznamu

Eva Kalandříková

Datum poslední změny

27.9.2022

Fotodokumentace současného stavu

Vyškov, radnice, pohled z náměstí (Lucia Krajčírová, 2019)

Vyškov, radnice, klenba horní síně (Lucia Krajčírová, 2019)

Vyškov, radnice, klenba horní síně (Lucia Krajčírová, 2019)

Vyškov, radnice, klenba horní síně (Lucia Krajčírová, 2019)

Vyškov, radnice, horní síň, vstupní dveře z horní síně (horního mázhauzu) do obřadní síně (Lucia Krajčírová, 2019)

Vyškov, radnice, hřebínková klenba v arkýři v 1. NP (Lucia Krajčírová, 2019)

Vyškov, radnice, hřebínková klenba v dolním mázhauzu (Lucia Krajčírová, 2019)